

Helen P. Mrosła

Sve dobre stvari

Bio je učenik trećeg razreda u školi u kojoj sam radila. Sva su moja trideset četiri učenika bila draga, no Mark Eklund bio je jedan od tisuću. Doimao se vrlo uredno i iz njega je zračilo gledišće – Sretan sam što živim. Zbog toga su čak i njegovi povremeni nestašluci bili prekrasni.

Mark je neprestano pričao. Stalno sam ga podsjećala da ne smije pričati bez dopuštenja. Ono što je na mene uistinu ostavilo jak dojam bio je iskren odgovor koji sam dobila svaki put kad bih ga upozorila na ponašanje – Hvala što me ispravljate, sestro!

U početku nisam znala kako se postaviti, no uskoro sam se priviknula da to čujem mnogo puta na dan. Jednog jutra gotovo sam izgubila strpljenje kad je Mark opet, po ne znam koji put, pričao. Napravila sam pogrešku nastavnika početnika. Pogledala sam Marka i rekla – Reci još jednu riječ i zalijepit ću ti usta selotejpom.

Nije prošlo ni deset sekundi, a Chuck je izlanuo – Mark opet priča. Nisam, doduše, zamolila učenike da mi pomognu paziti na Marka, no kako sam mu odredila kaznu pred cijelim razredom, morala sam je provesti. Sjećam se tog prizora kao da se zbilo danas. Otišla sam do svojega stola, vrlo polagano otvorila ladicu i izvukla selotejp. Bez riječi sam prišla Markovu stolu, odrezala dva komada ljepljive trake i prilijepila mu ih preko usta u obliku velikog slova X. Tad sam se vratila za svoj stol.

Kad sam bacila pogled na Marka da vidim što radi, namignuo mi je. To me je razoružalo. Počela sam se smijati. Cijeli se razred razveselio kad sam se vratila do Markova stola, odlijepila selotejp i slegnula ramenima. Prvo što mi je rekao bilo je – Hvala što me ispravljate sestro!

Kasnije su mi ponudili da predajem matematiku u nižim razredima srednje škole. Godine su proletjele kao u hipu i Mark je ponovno bio u mojem razredu. Bio je ljepši no ikada i pristojan kao i uvijek. Budući da je morao pažljivo slušati moju poduku o novoj matematici nije puno pričao.

Jednoga nam petka nije išlo kako treba. Cijeli smo tjedan naporno učili i osjećala sam kako učenici postaju sve nezadovoljniji sobom – i nabrušeni jedni na druge. Morala sam prekinuti njihov nemir prije no što izmakne kontroli. Zato sam im rekla da na dva lista papira napišu imena svih drugih učenika u razredu i ostave razmak poslije svakog imena. Potom su trebali razmisliti što najljepše mogu reći o svakom od svojih suučenika i to zapisati.

Završili su tek kad je zazvonilo i prije no što su izišli svi su mi predali papire. Chuck se nasmiješio. Mark je rekao – Hvala što me učite, sestro! Ugodan vikend!

Te sam subote na poseban list papira uz ime svakog pojedinog učenika ispisala što su svi ostali o njemu rekli. U ponedjeljak sam svakome učeniku dala popis s izjavama o njenu tj. njoj. Uskoro se cijeli razred smiješio. Uistinu. Čula sam kako šapću – Nisam ni pomislio da to ikome išta znači! Nisam znala da me drugi toliko vole!

Nitko više nikada nije spominjao te popise. Nisam znala jesu li o njima pričali poslije sata ili sa svojim roditeljima, no nije bilo ni važno. Zadatak je postigao svrhu. Učenici su bili zadovoljni.

Taj je razred otišao. Nekoliko godina poslije, po povratku s odmora, u zračnoj su me luci dočekali roditelji. Dok smo se vozili kući majka me ispitivala uobičajena pitanja o putovanju: Kakvo je bilo vrijeme i doživljaji općenito. Nastalo je malo zatišje u razgovoru. Majka je tada iskosa pogledala tatu i rekla: Tata?

Otac se nakašljao – Zvali su Eklundsovi sinoć, počeo je.

Zaista? upitala sam. Nisam se s njima čula već godinama. Pitam se kako je Mark.

Tata je tiho odgovorio – Mark je poginuo u Vijetnamu. Pokop je sutra i njegovim bi roditeljima bilo drago da dođeš. I danas mogu točno pokazati mjesto na autocesti I-494 na kojem mi je tata rekao za Marka.

Nikada prije nisam vidjela vojnika u lijesu. Mark je izgledao tako zgodan, tako zreo. U tom mi je trenutku samo jedno padalo na um: Mark, dala bih sve selotejpe na svijetu samo da mogu razgovarati s tobom.

Crkva je bila prepuna Markovih prijatelja. Chuckova sestra je pjevala himnu. Zašto je moralo kišiti? Ionako je bilo dovoljno tužno na groblju. Svećenik je izgovorio uobičajene molitve, a trubač je odsvirao Povečerje. Jedan po jedan, oni koji su voljeli Marka, prošli su posljednji put pokraj lijesa. Ja sam posljednja blagosloвила lijes. Dok sam stajala ondje prišao mi je jedan od vojnika koji je nosio lijes. – Jeste li Vi bili Markova nastavnica matematike? upitao je. Kimnula sam glavom i dalje zureći u lijes. – Mark je mnogo pričao o Vama, rekao je.

Nakon sprovoda većina Markovih prijatelja iz razreda uputila se u Chuckovu kuću na ručak. Markovi su majka i otac bili ondje, očito čekajući mene. Željeli bismo Vam nešto pokazati – rekla je majka, vadeći lisnicu iz džepa. – Ovo su našli kod Marka kada je poginuo. Mislili smo da biste to mogli prepoznati.

Otvarajući lisnicu oprezno je izvukla dva pohabana lista iz bilježnice, koja su očito bila čitana, savijana i presavijana mnogo puta. Znala sam, i ne pogledavši, da su to bili papiri na kojima sam popisala sve ono dobro što ih je svaki od Markovih suučenika napisao o njemu. – Hvala Vam mnogo što ste to učinili – rekla je Markova majka. – Kao što možete vidjeti, Mark je to očito čuvao.

Markovi razredni prijatelji počeli se okupljati oko nas. Chuck se plaho nasmiješio i rekao – Još uvijek imam svoj popis. Čuvam ga na vrhu ladice mojega pisaćeg stola. Johnova je žena rekla – John mi je rekao da stavim njegov popis u vjenčani album. – I ja imam svoj – rekla je Marylin. – Držim ga u dnevniku. Potom je Vicky, još jedna od učenica iz razreda, posegnula u džep i pokazala ostalima pohaban i otrcan papir. – Nosim sve ovo vrijeme sa sobom – rekla je Vicky. – Mislim da smo svi sačuvali svoje popise.

Tad sam konačno sjela i zaplakala. Plakala sam zbog Marka i svih prijatelja koji ga više nikada neće vidjeti.